

DESPRE EUDOXIU DE HURMUZAKI ȘI COLECȚIA DE *DOCUMENTE* *PRIVITOARE LA ISTORIA ROMÂNILOR*

Lenuța-Gabriela Ocneanu

About Eudoxiu Hurmuzaki and *The Document Collection concerning The Romanians' History* Abstract

Jurist, historian and politician, Eudoxiu Hurmuzaki was born in Cernăuța, Bukovina, on September 29, 1812. His entire life he was involved in the political events of his time and he has permanently sustained the autonomy of Bukovina, attached to the Austrian Empire in 1775 and included later in Galicia, as a duchy of the Crown, with rights equal to those of the other lands and kingdoms of the Austrian Empire.

As an active participant in the events of 1848 from the capital of Bukovina, Eudoxiu Hurmuzaki has contributed to the drafting of „The Petition of The Country”. In 1949 he was part of the group that presented the Petition to the emperor Franz Joseph, petition that claimed the autonomy of Bukovina and the preserving the national identity of the Romanians.

The historian Eudoxiu Hurmuzaki is recognized for the research and the collection of nearly 6.000 documents relating to the Romanians from the archives of Vienna and other European archives. His work has resulted in The Document Collection concerning The Romanians, The Hurmuzaki's Collection or The Acta Extera, as Nicolae Iorga named it.

The library of the Museal Complex „Iulian Antonescu” from Bacău has since 1973 a total of 43 volumes, of which 32 are documents collected by Eudoxiu Hurmuzaki and the remaining 9 are gathered by Romanian historians who have continued his work.

Key words: *Eudoxiu de Hurmuzaki, the Hurmuzaki's collection, document collection, events of 1848 in Bukovina, national identity, the autonomy of Bukovina*

Cuvinte cheie: *Eudoxiu de Hurmuzaki, colecția Hurmuzaki, colecție de documente, revoluția pașoptistă în Bucovina, identitate națională, autonomia Bucovinei*

Eudoxiu de Hurmuzaki, al doilea dintre cei șapte copii ai lui Doxachi Hurmuzaki, s-a născut în Cernăuța, Bucovina, pe 29 septembrie 1812. În 62 de ani de viață s-a implicat în evenimentele politice ale vremii sale și a susținut permanent autonomia Bucovinei, anexată Imperiului Habsburgic în 1775 și inclusă ulterior Galiei.

În 1848 participă la revoluția din capitala Bucovinei, contribuind la redactarea programului **Petiția Țării** și publică articole în ziarul *Bucovina*. În anul 1849 face parte din grupul ce prezintă un memoriu împăratului Franz Josef, memoriu ce viza statutul de țară de coroană autonomă pentru Bucovina, prin separarea de Galia, și păstrarea identității naționale a românilor.

În scrisoarea trimisă la Viena la începutul lui martie 1849, Alexandru Hurmuzaki scrie fratelui său, Eudoxiu, făcând referiri la petiția română: „Noi din familia Hurmuzaki îi datorăm o recunoștință deosebită, pentru că, participând la această deputație care va fi epocală în istoria națiunii noastre, ai legat numele nostru de acest mare eveniment[...] Voi ați dat glas dorinței pe care o nutrește orice român adevărat, dorinței pentru o unire cât mai realizabilă”¹.

Memoriul națiunii române din marele principat al Ardealului, din Banat, din părțile vecine ale Ungariei și din Bucovina, considerată națiunea cea mai veche, cea mai numeroasă din Imperiu” are ca primă doleanță „unirea tuturor românilor din statele austriece, într-o singură națiune de sine stătătoare”².

Drept urmare a audienței acordate de împărat, la Olmütz, reprezentanților români, Bucovina dobândește în 1849 individualitate administrativă, cu statutul de ducat, iar limba română este introdusă ca limbă de predare la Institutul Teologic și limbă de studiu la Liceul latino-german, instituții de învățământ din Cernăuți³.

*Jurist, istoric și om politic*⁴

Ca istoric, Eudoxiu de Hurmuzaki a lucrat la o istorie a românilor, pe care nu a reușit s-o termine, dar care a fost publicată post mortem de Academia Română și a constituit ulterior sursă de inspirație pentru istorici. Manuscrisele au fost publicate în 5 tomuri cu titlul **Fragmente zur Geschichte der Rumänen/Fragmente din Istoria Românilor** (primul volum a apărut în 1878), cu o traducere românească într-un tom editat în 1879. Este cuprinsă istoria înainte de întemeierea Principatelor, starea bisericii greco-răsăritene în Ardeal, fragmente de istorie din timpul domniei lui Mihai Viteazu, a lui Constantin Brâncoveanu și perioada 1604-1782.

Eudoxiu de Hurmuzaki este cunoscut în istoria românilor pentru munca sa de cercetare și culegere a documentelor referitoare la „principatele române” din arhivele vieneze și alte arhive europene. Activitatea sa de aproape un deceniu, între anii 1845-1849, respectiv 1852-1858⁵, s-a materializat în constituirea colecției **Documente privitoare la Istoria Românilor, culese de Eudoxiu de Hurmuzaki, Colecția Hurmuzaki sau Acta externa**, cum le numea Nicolae Iorga.

Într-una din scrisorile către frații săi, Eudoxiu de Hurmuzaki declară: „Ocupația mea principală este exploatarea tuturor arhivelor ministeriale, îndeosebi a «Haus- Hof- und Staatsarchiv»-ului, pentru a putea scrie o istorie documentată a Moldo-Valahiei sau, mai bine zis, a națiunii românești. Zilnic lucrez mai multe ore în acest «Staatsarchiv», unde continuu colectarea documentelor întreruptă prin absența

¹ Cornelia Bodea, **1848 la români. O istorie în date și mărturii**, București, 1982, vol. II, p. 967.

² **Ibidem**, p. 960.

³ Florin Constantiniu, **O istorie sinceră a poporului român**, București, 1999, p. 247.

⁴ Stan Stoica, Vasile Mărculeț, Stănel Ion, Constanța Piroțici, **Dicționar biografic de istorie a României**, București, 2008.

⁵ T. Bălan, **Eudoxiu Hurmuzaki și colecția lui de documente**, în *Anuarul Institutului de istorie națională*, X, 1945, p. 222-256.

mea, servindu-mă de doi copiiști stabili. Posed acum în copii frumoase aproape 600 documente, rapoarte, instrucțiuni etc. de importanță istorică mai mare sau mai mică, care cuprind mult peste 250 coale și varsă o nouă lumină asupra multor probleme istorice din trecutul principatelor române, îndeosebi însă asupra relațiilor lor cu Austria”⁶.

Cele 600 de documente amintite în scrisoare au devenit aproape 6000 de documente culese în principal din arhivele Haus- Hof- und Staatsarchiv (Arhiva Ministerului de Externe), Archiv der vereinten böhmisch-österreichischen Hofkanzlei (Arhiva Ministerului de Interne), Hofkammerarchiv (Arhiva Ministerului Finanțelor) vieneze. Sunt copiate documente care aparțin arhivelor din Budapesta, Cracovia, Varșovia, Berlin, München, Veneția, Milano, Paris, acestea fiind câteva din arhivele cercetate de Hurmuzaki.

Pentru tipărirea materialului documentar adunat de Eudoxiu de Hurmuzaki este delegată o comisie formată din Mihail Kogălniceanu, Alexandru Odobescu, Theodor Rosetti, Dimitrie Alexandru Cuza și Ioan Slavici, secretar. La propunerea lui D.A. Sturdza, ce „căpătase dreptul de a dispune asupra manuscrisurilor de istorie și documente”⁷, cu sprijinul Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii Publice, al cărui titular era Titu Maiorescu, în anul 1876 se publică primul volum care are și caracter comemorativ. Astfel, volumul **Documente privitoare la Istoria Românilor** cuprinde material documentar din perioada 1750-1818, comemorează moartea lui Grigore Ghica-Vodă (decapitat de turci în 1777 pentru că a fost împotriva cedării Bucovinei) și este numerotat ca fiind al VII-lea.

În perioada 1876-1942 este publicat un număr de 45 de volume în format mare. Cele mai multe dintre volumele publicate cuprind documentele culese de Eudoxiu de Hurmuzaki, dar membrii comisiei delegate și Academia Română au considerat necesară o întregire a materialului documentar prin explorarea arhivelor din Roma, Veneția, Stockholm, Paris, Galiția, Rusia, Polonia, perioada de referință a documentelor extinzându-se la secolele XII-XIX. Comisia a fost sprijinită în adunarea materialului de colaboratori interni, externi, specialiști cunoscuți sau arhiviști. Nicolae Iorga enumeră o parte dintre cei care au contribuit la întregirea colecției, făcând referiri la volumele apărute până în anul 1903⁸. O prezentare detaliată a volumelor este făcută de Aurelian Sacerdoțeanu⁹ jumătate de secol mai târziu.

Colecția bibliotecii Complexului Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău cuprinde un număr de 41 de volume, din care 32 sunt **Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, 9 fiind **Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**. Acestea

⁶ *Ibidem*, p. 231.

⁷ N. Iorga, *Adunarea și tipărirea izvoarelor în Prinos lui D.A. Sturdza la împlinirea celor șapte-zeci de ani*, București, 1903, p. 112.

⁸ *Ibidem*, p. 114-119.

⁹ Aurelian Sacerdoțeanu, *Colecția „Hurmuzaki”*, în *RA*, anul XII, 1969, nr. 2, p. 31-57.

aparțin colecției de carte veche și rară a muzeului din anul 1973.

Nr. inv. **682: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice, București, 1887, 702 pagini, Stabilimentul grafic Socecă&Teclu. **Volumul I: 1199-1345**, culese și însoțite de note și variante de Nic. Densușianu, cu cinci tabele litografice.

Nr. inv. **600: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și al Instrucțiunii Publice, București, Stabilimentul grafic I.V. Socecă, 1890, 890 pagini. **Volumul I, Partea II: 1346-1450**, cu portretul lui Mircea cel Mare și al fiului său Mihail, culese, adnotate și publicate de Nic. Densușianu, cu șase tabele facsimile heliografice și cu două appendice documente slavone însoțite de traduceri latine (1198-1459).

Nr. inv. **656: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii Publice și ale Academiei Române, București, Stabilimentul grafic I.V. Socecă, 1891, 824 pagini. **Volumul II, Partea I: 1451-1575**, cu portretul lui Iacob Heraclid Despot Voevod.

Nr. inv. **685: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii Publice, București, Stabilimentul grafic I.V. Socecă, 1891, 730 pagini. **Volumul II, Partea 2: 1451-1517**, cu portretul lui Ștefan Vodă cel Mare și Bun, cu un appendice, **Documente slavone**, însoțite de traduceri latine, 1451-1517.

Nr. inv. **605: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice, București, Stabilimentul grafic I.V. Socecă, 1892, 748 pagini. **Volumul II, Partea 3: 1510-1530**, documente culese, adnotate și publicate de Nic. Densușianu cu un appendice **Documente slavone** însoțite de traduceri latine (1510-1527).

Nr. inv. **536: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice, București, Stabilimentul grafic I.V. Socecu, 1894, 756 pagini. **Volumul II, Partea 4: 1531-1552**, culese, adnotate și publicate de Nic. Densușianu.

Nr. inv. **521: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice, București, Stabilimentul grafic I.V. Socecă, 1897, 770 pagini. **Volumul II, Partea 5: 1552-1575**, culese, adnotate și publicate de Nic. Densușianu, prefață de Nic. Densușianu, **Seria Documentelor în limba română**.

Nr. inv. **603: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și al Instrucțiunii Publice, București, Stabilimentul pentru Artele Grafice Socecă, Sander&Teclu, 1880, 600 pagini. **Volumul III: 1576-1599**, cu portretul lui Mihai Vodă Viteazul.

Nr. inv. **683: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, București, Stabilimentul grafic Socecă&Teclu, 1888, 576 pagini. **Volumul III, Partea II: 1576-1600**, cu portretul lui Petru-Vodă Șchiopul

Nr. inv. **529: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de**

Hurmuzaki, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii Publice și ale Academiei Române, București, Stabilimentul în Artele grafice Socec&Teclu, 1882, 708 pagini. **Volumul IV, Partea I: 1600-1649**, cu portretul lui Ioan Matei Basarab.

Nr. inv. **654: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și al Instrucțiunii Publice, București, Stabilimentul grafic Socec&Teclu, 1884, 686 pagini. **Volumul IV, Partea II: 1600-1650**, cu portretul lui Vasile Vodă Lupul.

Nr. inv. **687: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și al Instrucțiunii Publice, București, Stabilimentul grafic Socec&Teclu, 1885, 548 pagini. **Volumul V, Partea I: 1650-1699**, cu portretul lui Gheorghe Ștefan Voevod.

Nr. inv. **524: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Academiei Române și ale Ministeriului Cultelor și al Instrucțiunii publice, București, Stabilimentul grafic Socec & Teclu, 1886, 406 pagini. **Volumul V, Partea II: 1650-1699**, cu portretul lui Constantin-Vodă Brancovenu.

Nr. inv. **525: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și al Instrucțiunii Publice, București, Stabilimentul pentru artele grafice Socec, Sander&Teclu, 1878, 698 pagini. **Volumul VI: 1700-1750**, cu portretul lui Dimitrie Cantemir.

Nr. inv. **526: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, București, Stabilimentul grafic I.V. Socec, 1894, 540 pagini. **Volumul VIII: 1376-1650**.

Nr. inv. **659: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii Publice și ale Academiei Române, București, Stabilimentul grafic I.V. Socec, 1897, 692 pagini. **Volumul IX, Partea 1: 1650-1747**.

Nr. inv. **688: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii Publice și ale Academiei Române, București, 1899, 588 pagini, Stabilimentul grafic I.V. Socec. **Volumul IX, Partea 2: 1751-1796**, cu indice alfabetic pentru vol. VIII și IX (1 și 2).

Nr. inv. **522: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, București, 1897, 694 pagini, Stabilimentul grafic I.V. Socec. **Volumul X: 1763-1844**, cu portretul lui Alexandru Ipsilanti, cuprinzând documente adunate, adnotate și publicate de Neculai Iorga.

Nr. inv. **607: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, București, 1903, 1315 pagini. **Volumul XII, 1594-1602, Acte relative la războaiele și cuceririle lui Mihai-Vodă Viteazul** adunate și publicate de N. Iorga.

Nr. inv. **485: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice și ale Academiei Române, București, 1909, 620 pagini, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl. **Volumul XIII**, texte grecești privitoare la istoria românească culese și publicate cu introducere și indicele numelor de A. Papadopoulos-Kerameus.

Nr. inv. **686: Scieri și documente grecești privitoare la Istoria Românilor din anii 1592-1837** culese și publicate în tomul XIII din **Documentele Hurmuzaki** de A. Papadopoulos Kerameus, traduse de G. Murnu și C. Litzica, București, 1914, 520 pagini, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl.

Nr. inv. **601: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și ale Academiei Române, București, 1915, 766 pagini, Atelierele grafice Socec&Comp. **Volumul XIV, Partea I: 1320-1716, Documente grecești privitoare la Istoria Românilor** publicate după originale, copiile Academiei române și tipărituri de N. Iorga, cu portretul lui Hrisant Notara, Arhidiacon de Ierusalim, Mitropolit de Cesareia, Patriarh al Ierusalimului.

Nr. inv. **527: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și ale Academiei Române, București, 1917, 518 pagini, Atelierele grafice Socec&Comp. **Volumul XIV, Partea II: 1716-1777, Documente grecești privitoare la Istoria Românilor** publicate după originale, copiile Academiei Române și tipărituri de N. Iorga.

Nr. inv. **523: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki** publicate sub auspiciile Academiei Române, București, 1936, 528 pagini, Atelierele grafice Socec&Comp., Societate anonimă. **Volumul XIV, Partea III: C. 1560 – C. 1820, Documente grecești privitoare la Istoria Românilor** publicate după originale, copiile Academiei Române și tipărituri de N. Iorga.

Nr. inv. **528: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii și ale Academiei Române, București, 1911, 776 pagini, Atelierele grafice Socec&Comp., Societate anonimă. **Volumul XV, Partea I: 1358-1600, Acte și scrisori din arhivele orașelor ardelen (Bistrița, Brașov, Sibiu)** publicate după copiile Academiei Române de N. Iorga.

Nr. inv. **684: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii și ale Academiei Române, București, 1913, 1928 pagini, Atelierele grafice Socec&Comp. **Volumul XV, Partea II: 1601-1825, Acte și Scrisori din arhivele orașelor ardelen Bistrița, Brașov, Sibiu** publicate după copiile Academiei Române de Nicolae Iorga.

Nr. inv. **602: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii și ale Academiei Române, București, 1912, 1266 pagini, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl. **Volumul XVI, 1603-1824: Corespondență diplomatică și rapoarte consulare franceze** publicate după copiile Academiei Române de Nerva Hodoș.

Nr. inv. **531: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii și ale Academiei Române, București, 1913, 1184 pagini. **Volumul XVII, 1825-1846: Corespondență diplomatică și rapoarte consulare franceze** publicate după copiile Academiei Române de Nerva Hodoș.

Nr. inv. **484: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii și ale Academiei Române, București, 1916, 586 pagini, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl. **Volumul XVIII, 1847-1851: Corespondență diplomatică și rapoarte consulare franceze**, cu un apendice cuprinzând două documente din 1595 și 1599 precum și documente diplomatice rusești din

1817-1821, publicate după copiile Academiei Române de Nerva Hodoș, cu indice alfabetic al numelor pentru tomurile XVI-XVIII de N. Iorga.

Nr. inv. **606: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Instrucțiunii și ale Academiei Române, București, 1922, 916 pagini. **Volumul XIX, Partea I: 1782-1797, Corespondență diplomatică și rapoarte consulare austriace** publicate după copiile Academiei Române de Ion I. Nistor, membru al Academiei Române.

Nr. inv. **532: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Instrucțiunii și ale Academiei Române, Cernăuți, 1938, 872 pagini. **Volumul XIX, Partea 2: 1798-1812, Corespondență diplomatică și rapoarte consulare austriace** publicate după copiile Academiei Române de Ion I. Nistor, membru al Academiei Române, cu indice alfabetic al numelor pentru volumele XIX, 1 și XIX, 2. Cu două stampe în text.

Nr. inv. **520: Documente privitoare la Istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki** sub auspiciile Ministerului Instrucțiunii și ale Academiei Române, București, 1942, 726 pagini, „Cartea Românească”. **Volumul XXI: 1828-1836, Corespondență diplomatică și rapoarte consulare austriace** publicate după copiile Academiei Române de Ion I. Nistor cu indice alfabetic al numelor de persoane și localități.

Nr. inv. **658: Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice și ale Academiei Române, Bucuresci, 1886, 1004 pagini, Stabilimentul grafic Socecă&Teclu. **Volumul I, Supplement I: 1518-1780**, cu portretul lui Ioan Nicolae Alexandru Mavrocordat Voevod, documente culese din diferite publicațiuni și din Biblioteca Națională din Paris de Gr. G. Tocilescu și din Archivele Ministerului Afacerilor Străine din Paris de A.I. Odobescu.

Nr. inv. **657: Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice și ale Academiei Române, Bucuresci, 1885, 756 pagini, Stabilimentul grafic Socecă&Teclu. **Volumul II, Supplement I: 1781-1814**, cu portretul lui Ioan Gheorghe Caragea Voevod, documente culese din Archivele Ministerului Afacerilor Străine din Paris de A.I. Odobescu.

Nr. inv. **486: Documente privitoare la Istoria Românilor, urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, București, 1893, 652 pagini, Stabilimentul grafic I.V. Socecă. **Volumul I, Supplementul II: 1510-1600**, cu portretul lui Ieremia Movilă Voevod, documente culese din archive și biblioteci polone, coordonate, adnotate și publicate de Ioan Bogdan, cu traducerea franceză a documentelor polone de I. Skupiewski; 11 facsimile.

Nr. inv. **604: Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, Bucuresci, 1895, 624 pagini, Stabilimentul grafic I.V. Socecă. **Volumul II, Supplement II: 1601-1640**, cu portretul lui Gaspar Gratiani Voevod, documente culese din archive și biblioteci polone, coordonate, adnotate și publicate de Ioan Bogdan cu traducerea franceză a documentelor polone de I. Skupiewski.

Nr. inv. **530: Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministerului Cultelor și al Instrucțiunii

Publice și ale Academiei Române, București, 1889, 596 pagini, Stabilimentul grafic I.V. Socecū. **Volumul III, Suplement I: 1709-1812**, cu portretul lui Alexandru Ipsilant Voevod, documente culese din arhivele Ministeriului Afacerilor Străine din Paris de A.I. Odobescu.

Nr. inv. **534: Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, București, 1900, 312 pagini. **Volumul III, Suplementul II: 1641-1703**, documente culese din arhive și biblioteci polone coordonate, adnotate și publicate de Ioan Bogdan, cu traducerea franceză a documentelor polone de I. Skupiewski.

Nr. inv. **533: Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, București, 1891, 596 pagini, Stabilimentul grafic I.V. Socecū. **Volumul IV, Suplementul I: 1802-1849**, cu portretul lui Mihail Sturdza Voevod, documente adunate, coordonate și publicate de D.A. Sturdza, D.C. Sturdza și Octavian Lugoșianu.

Nr. inv. **535: Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii publice și ale Academiei Române, București, 1894, 664 pagini, Stabilimentul grafic I.V. Socecū. **Volumul V, Suplement I: 1822-1838**, documente adunate și coordonate de D.A. Sturdza și C. Colescu-Vartic.

Nr. inv. **655: Documente privitoare la Istoria Românilor urmare la colecțiunea lui Eudoxiu de Hurmuzaki**, publicate sub auspiciile Ministeriului Cultelor și Instrucțiunii Publice și ale Academiei Române, București, 1895, 634 pagini, Stabilimentul grafic I.V. Socecū. **Volumul VI, Suplement I: 1827-1849**, documente adunate și coordonate de D.A. Sturdza și C. Colescu-Vartic.

Colecția Hurmuzaki aflată la Biblioteca Complexului Muzeal „Julian Antonescu” Bacău

Nr.	An publicare	Număr volum	Ani referință documente	Nr. inv.
1	1878	6	1700-1750	525
2	1880	3/1	1576-1599	603
3	1882	4/1	1600-1649	529
4	1884	4/2	1600-1650	654
5	1885	2/supliment 1	1781-1814	657
6	1885	5/1	1650-1699	687
7	1886	1/supliment 1	1518-1780	658
8	1886	5/2	1650-1699	524
9	1887	1	1199-1345	682
10	1888	3/2	1576-1600	683
11	1889	3/supliment 1	1709-1812	530
12	1890	1/2	1346-1450	600
13	1891	2/1	1451-1575	656
14	1891	2/2	1451-1517	685
15	1891	4/supliment 1	1802-1849	533

16	1892	2/3	1510-1530	605
17	1893	1/supliment 2	1510-1600	486
18	1894	2/4	1531-1552	536
19	1894	5/supliment 1	1822-1838	535
20	1894	8	1376-1650	526
21	1895	2/supliment 2	1601-1640	604
22	1895	6/supliment 1	1827-1849	655
23	1897	2/5	1552-1575	521
24	1897	9/1	1650-1747	659
25	1897	10	1763-1844	522
26	1899	9/2	1751-1796	688
27	1900	3/supliment 2	1641-1703	534
28	1903	12	1594-1602	607
29	1909	13/1	1592-1837	485
30	1911	15/1	1358-1600	528
31	1912	16	1603-1824	602
32	1913	15/2	1601-1825	684
33	1913	17	1825-1846	531
34	1914	13/2	1592-1837	686
35	1915	14/1	1320-1716	601
36	1916	18	1847-1851	484
37	1917	14/2	1716-1777	527
38	1922	19/1	1782-1797	606
39	1936	14/3	1560-1820	523
40	1938	19/2	1798-1812	532
41	1942	21	1828-1836	520